

שמות עבודותיה של הכוריאוגרפית האמריקאית מג סטוארט - המחלקת את זמנה בין בלגיה לשוויץ - הם: "אליבי", "איש לא מתבונן בדך" או "כביש מהיר 101"; ואילו ללהקתה של סטוארט - שמלאו לה 25 שנים קוראים "סחורות פגומות". בעבודתה הכוריאוגרפית מנסה סטוארט לעסוק בחולף בתנועה הלא שלמה, בסיפורים ובזיכרונות שהם אך חלק ממהות שלמה שאבדה. ב"אליבי" משמש ביתן זכוכית כבית למשתתפים. זהו בית לכל דבר, בו מתרחשים אירועי החיים, מכלול הפרטים הקטנים שמצטרפים למציאות כואבת של בידוד ובידודת אנשיים. לרשותו של כל משתתף עומדים כיסא, בגד מרופט ומיקרופון. איתו הוא יכול להזכיר לבני אנוש אחרים את דבר קיומו עלי אדמות. הניסיונות החוזרים ונשנים לבקש מעט התייחסות, או אולי אפילו מגע גופני, נתקלים בהתעלמות מופגנת מצד השומעים.

כעבודת הכנה ליצירתה האחרונה, ביקשה סטוארט מחברים לאסוף עבורה קטעי סיפורים וזיכרונות. חשוב היה לה שהסיפורים יהיו אמיתיים. קטעי הסיפורים שקיבלה ובחרה עסקו כולם בפגיעה אלימה של גוף בגוף.

ב"אליבי" מספרים הרקדנים, בשפת גוף מתומצתת עד כאב, זיכרונות ילדות שהפכו לטראומות, שמלות אותם גם היום בחייהם הבוגרים. אירועים שאין להם הסבר הגיוני ולכן לא הפכו לסיפור בנוי, אלא נשארו כפרגמנט וכמסגרת שתמשיך לחיות, להתפתח ולהשתנות, הם חומרי הגלם המשמשים את סטוארט בבניית וביצירת עבודותיה. דימויים תנועתיים, הלקוחים מעולם הסרטים, מעולם אמנות הוידאו או מעולם התקשורת המודרנית, משמשים כרקע תנועתי למפגשים ארעיים בין גוף לגוף. כך נדמה לפעמים, שהישות שגרה בתוך הגוף שעל הבמה נשכחה במכוון, בתהליך ארוך ומייגע של בידוד וניכור.

בכוונתה של סטוארט להעמיד בעבודותיה סיכום ביניים של יצירתה וחייה ובכך להפוך אולי את העבודות לסיכומי ביניים קטנים של כולנו. במציאות הבלתי יציבה בה אנחנו מצליחים לשרוד, היא נמנעת מדברים גמורים, אינה מנסה לתת פתרונות, ומסתייגת מתשובות חד משמעיות. הקצב בו מתחלפים המבנים הכוריאוגרפיים בעבודותיה הולך וגובר. תחושת השובע והסלידה מן השפע הבלתי מבוקר הופכת ביצירתה לאמצעי

ביטוי. האירועים חולפים לפני שהיו, לפני שהפכו לחוויה שנקלטה במערכת החושים, לפני שהפכו לחומר שאפשר לתפוס ולשמר. המחול הפך בידיה של מג סטוארט לזמני יותר משהיה ממילא. הזמניות הופכת לכלי כוריאוגרפי שמשנה את החלל הבימתי והופך גם אותו, את מרחב המחיה של הרקדנים, לדבר-מה חולף. אנסמבל הרקדנים נע ללא מרכז נראה לעין, ללא רגע או מקום של שקט, ללא נקודה בה יכול הצופה להיאחז כדי לצאת ממנה הלאה. נראה כאילו הרקדנים אינם זזים ממשפט תנועתי למשנהו בכוחות עצמם, אלא נשטפים בין קרעי משפטים וקרעי מוסיקה. משמעויות שהצופה מנסה למצוא ולעשות בהן סדר נקרעות ממנו אל התמונה הבאה, ואיתה כמובן גם אל האסוציאציה הבאה או אל המשמעות הבאה. השהות לתת במחול סימנים, לנסות לטוות רשת של הקשרים, נמנעת מן הצופה כמעט באלימות. אלימות זו נובעת מן הקרבה הבלתי אמצעית בין הצופה לזיעתו של הרקדן, לצעקותיו או חרחוריו, לתנועתו שבנויה מנפילות, זריקות, ריצות ושוב נפילות, זריקות, ריצות.

האלימות בעבודותיה של מג סטוארט היא אלימות ראשונית, אלימות רחמית. היא תגובה לא רק לחוסר האכפתיות שלנו ביחס לאחר, אלא גם לחוסר האכפתיות שלנו ביחס לעצמנו, טוענים רקדניה של סטוארט. אנחנו הראשונים שמפקירים את גופנו לסכנות ולגירוים הרסניים, כדי לעמוד בקצב החיים העכשווי.

קצב זה משמש בסיס לעבודה המוסיקלית אצל סטוארט, בדיוק כמו למסגרת החללית, לתאורה היחותכת ו'פועצת' את גופו של הרקדן, את החלל החזותי שמתהווה לעינינו. לקראת סופה של העבודה חולף בגופם של הרקדנים רעד אקסטטי. הוא מתחיל אצל אחד מהם, חודר את אט לגופו כמו מחלה ממארת ומדבק במהירות מגפתית את כל הלהקה, כאילו היתה גוף אחד. בשינויים קלים, שדורשים ריכוז צפייה גבוה מצד הקהל, עובר הרעד מאחד לשני, במקצבים ריתמיים מורכבים ומהירים, ומן הרקדנים אל החפצים, אל הרהיטים ואל הקירות הניצבים על הבמה.

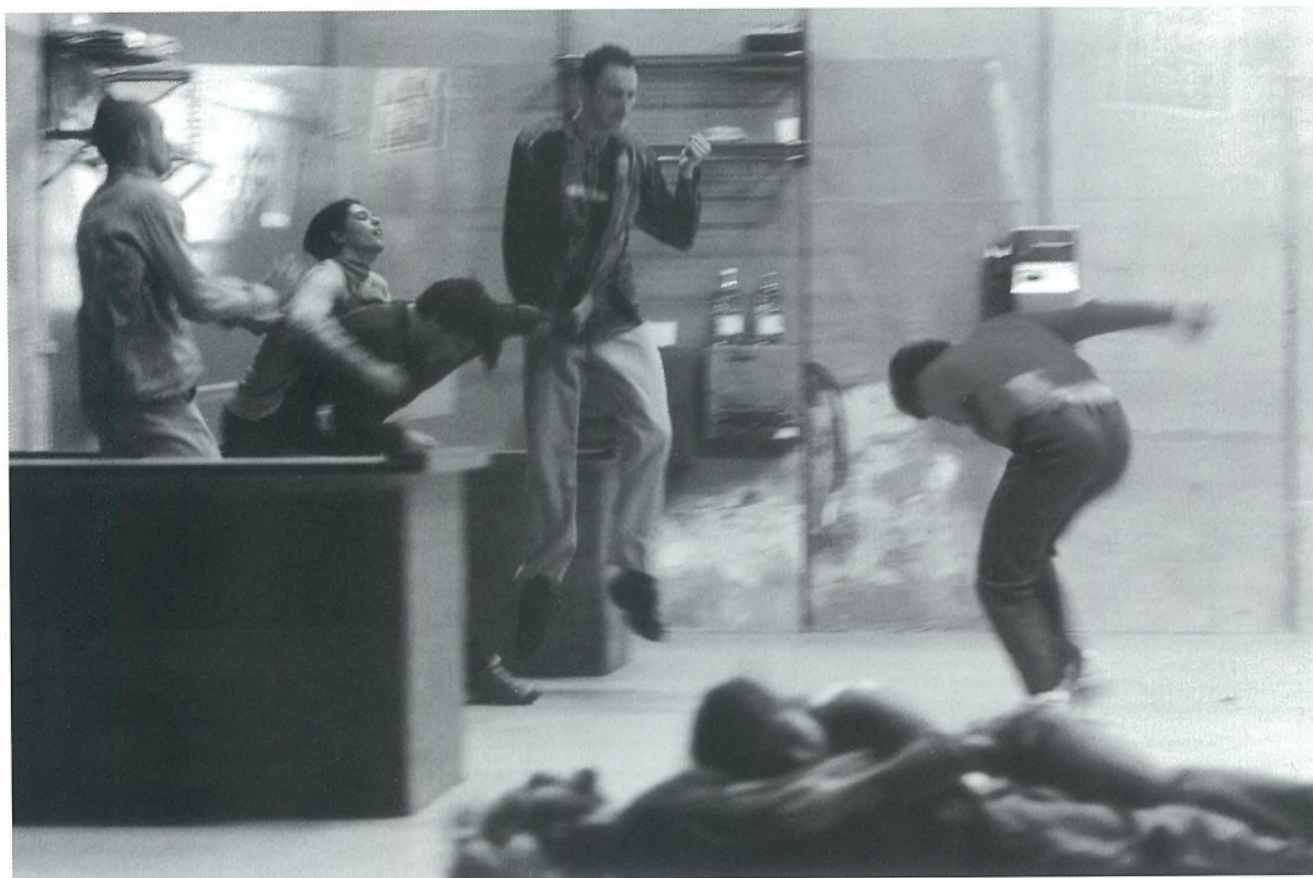
אט אט דועך הרעד, כשבסופו נותרים קצות האצבעות של הרקדנים כאילו מנותקים מן הגוף כולו, אחוים בלהט להמשיך עד אינסוף ולהשאיר גם אותנו מרותקים עד אינסוף למתרחש. הפרטי והאינטימי נחשפים

ביצירתה הכוריאוגרפית של מג סטוארט ללא יכולת להתגונן. גם המרחבים הפנימיים של חייו, אלה שרוצים להישאר רק שלנו, נקרעים בסחף מהיר ואלים ונפלטים אל החוץ. "אליבי" מציגה תנועה שאיבדה את עצמה. כמו פרי שתוכו הוצא ונשארה רק קליפתו המצומקת, מעצבת סטוארט את חללי המחול שלה. בגדי הרקדנים מהווים ומרופטים. הרהיטים על הבמה פגועים ושבורים. ספה חסרת רגל מתנדנדת כשמתיישב עליה רקדן, ומערערת את יציבות תנועתו. הכול קשור בהכול וכל חולי מתפשט במהירות. אולי גרם הקשר בין החרדות הקיומיות שהתעוררו בעקבות ה-11 בספטמבר לבין תכניה של סטוארט לכך, שכל מבקרי המחול החשובים בגרמניה הכתירו אותה ככוריאוגרפית החשובה ביותר שאחרי עידן ויליאם פורסיית.

שתי התמונות: "סחורות פגומות" מאת מג סטוארט
Both Pictures: "Damaged Goods" by Meg Stuart

התמונה היא תוצאה של עריכת תמונות
באמצעות תוכנת עריכת תמונות

מה סטוארט - המחול כתחנת מעבר

רונית לנד